

Тому, «Video Spectral Comparator foster + freeman VSC-80» – це інноваційна модель відеокомпаратора, великий крок уперед у питанні технічного дослідження різних типів документів.

Дослідження документа включає візуальне виявлення ряду характеристик, які можуть підтвердити чи спростувати його дійсність. Таке виявлення можливе за умов використання різноманітних методів дослідження та технічних засобів.

Кожна технічна експертиза документів має свої особливості, вимагає індивідуального підходу із застосуванням сучасної інноваційної криміналістичної техніки, оскільки коло завдань даного виду експертизи збільшується і видозмінюється з розвитком науково – технічного прогресу.

Список використаних джерел

1. Попович І.І. Проблеми визначення предмета судово-технічної експертизи документів /І.І.Попович // Порівняльно-аналітичне право. – 2018.– № 1. – С. 326 – 328.

2. Методика технічної експертизи документів (загальна частина) /ДНДЕКЦ МВС України; уклад.: [К.М. Ковальов, О.О. Давидова, В.В. Коваленко, Т.В. Тимофєєва]. – К., 2007. – 34 с. (р/код 2.1.13 у Реєстрі методик проведення експертиз).

Король Анна Валеріївна,

старший судовий експерт відділу досліджень у сфері інформаційних технологій Запорізького науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України;

Литвицька Олена Іванівна,

судовий експерт відділу досліджень у сфері інформаційних технологій Запорізького науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КОМПЛЕКСНИХ МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ І ФОТОТЕХНІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ

В сучасних умовах діджиталізації та техніко-технологічного розвитку суспільства відбувається заміщення старих та поява нових видів мистецтва, переміщення всіх сфер життя у Інтернет простір та вільного доступу до інформації різного, в томі числі злочинного спрямування. Нескінчений потік необмеженої інформації через мережу Інтернет призводить до появи інформації, яка належить до дитячої порнографії, що нівелює систему етичних норм, правил поведінки, що склалися у суспільстві, традиційних духовних і культурних цінностей, уявлень про добро, честь, гідність, громадський обов'язок, совість, справедливість.

Через стрімке збільшення зображень порнографічного характеру на просторах Інтернету та розповсюдження інформації з ознаками дитячої порнографії, на початку 2021 року відбулися зміни в законодавстві країни, зокрема у Кримінальному Кодексі України з'явилися статті 301-1 та 301-2, в яких передбачено покарання за «умисне одержання доступу до дитячої порнографії з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем чи технологій або умисне її придбання, або умисне зберігання..» та «проведення видовищного заходу сексуального характеру, у тому числі з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем або технологій, у якому задіяно неповнолітню особу» відповідно [1].

Відповідно до цих змін відбулися зміни і в Законі України «Про захист суспільної моралі»: «дитяча порнографія – зображення у будь-який спосіб дитини чи особи, яка виглядає як дитина, у реальному чи змодельованому відверто сексуальному образі та/або задіяної у реальній чи змодельованій відверто сексуальній поведінці, або будь-яке зображення статевих органів дитини в сексуальних цілях» [2]. Що дозволяє більш повно та всебічно дослідити інформацію з ознаками дитячої порнографії та звернути увагу саме на образ дитини, або особи яка виглядає таким чином, на екрані, сексуальний підтекст зображень не лише з дітьми, а й з підлітками.

Суспільна небезпечність розповсюдження інформації з ознаками дитячої порнографії, обумовлюється тим, що вона може слугувати детермінантою насильницьких злочинів, негативно впливати на нормальний фізичний та психічний стан особистості, що призводить до збільшення фактів розбещення та гвалтування дітей.

Всі ці процеси призводять до змін під час дослідження інформації з ознаками дитячої порнографії. Також в Інтернеті з'являється безліч відео трансляцій за участю неповнолітніх дівчат, які роздягаються перед камерою, пестять себе, демонструючи свої статеві органи, за що отримують грошову винагороду.

Тому, актуальним на сьогодні є вирішення питань належності інформації до дитячої порнографії та ідентифікації осіб на різних графічних та відео зображеннях, а також отримання доказової бази відносно місця виготовлення та/або розповсюдження цієї інформації.

Тому виникає необхідність комплексного мистецтвознавчого та фототехнічного підходу під час дослідження, оскільки з'являється необхідність встановлення ідентичності різних фотозображень з метою доведення факту розповсюдження матеріалів, або їх зберігання з метою розповсюдження – ідентифікації органів дитини, її одягу, а при необхідності ідентифікації місця створення відповідних матеріалів – за загальними та окремими ознаками оточуючого середовища: загальної обстановки, меблів, постільної білизни на різних зображеннях з метою підтвердження місця скоєння злочину.

Відповісти на запитання щодо ідентичності фотозображень можна різними способами. Однакові файли, навіть з різними назвами,

матимуть однакові контрольні суми за різними алгоритмами (MD5, SHA1 тощо).

Та слід врахувати, що якщо з файлом було проведено будь-які маніпуляції, наприклад, змінено розмір, відзеркалено чи видалено хоча б один піксель, однакові за змістом зображення для математичних алгоритмів будуть відрізнятимуться.

Тому при вирішенні запитання ідентичності змісту доцільно використовувати засоби і методи фототехнічних досліджень в симбіозі з мистецтвознавчими дослідженнями.

Проведення комплексного дослідження із залученням спеціалістів в області фототехніки та мистецтвознавства з метою визначення ідентичності зображень порнографічного характеру дає можливість повного та всебічного дослідження змісту зображення. В рамках мистецтвознавчих досліджень – віднесення наданих на дослідження матеріалів до категорії матеріалів порнографічного характеру, в тому з ознаками дитячої порнографії. В рамках фототехнічного дослідження – встановлення факту ідентичності.

Для виявлення ідентичності засобами фототехнічних досліджень в межах компетенції експерта за напрямом експертної спеціальності 6.1, з відеосюжетів отримуються послідовні зображенні кадрів (виконується розкадровка) та виконується порівняння відповідних номерів кадрів (номера кадрів зазвичай присвоюються автоматично програмним забезпеченням, яким виконується обробка файлу) з різних, наданих на дослідження статичних кадрів.

При наданні на дослідження статичних зображень виконується порівняння саме зображень.

На початковому етапі порівняння виділяються характерні ознаки загальні і окремі. Потім виконується порівняння отриманої сукупності ознак.

При наявності сукупності ознак, що збігаються та відсутності розбіжних ознак зображення визнаються ідентичними, в іншому випадку – різними.

Експерт-мистецтвознавець в свою чергу, при візуальному спостереженні за діями головних героїв у кадрі та предмету зображення встановлює наявність або відсутність художності в змісті матеріалів, однаковий основний час, що приділяється показу в натуралістичній формі фізіології злягання, анатомічних подробиць статевих органів, ідентичний за своїм змістом зв'язок та проміжок часу між окремими сценами та епізодами, що має суто умовний характер, тобто беззмістовний, переважне використання крупного плану в однакових епізодах відеосюжетів. В ході спостереження за поведінкою основних дійових осіб в відеосюжетах виявлено відповідність їх міміки та емоційних проявів.

Таким чином, комплексний підхід під час вирішення експертних завдань та залучення компетентних спеціалістів в області фототехніки та мистецтвознавства дає можливість протидіяти розповсюдженню

великого обсягу інформації, яка негативно впливає на суспільну мораль, дозволяє провести повне та всебічне дослідження нагальних сучасних проблем, що існують у суспільстві.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України : Редакція від 12 вер. 2020 р. № 2341-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Про захист суспільної моралі : Закон України від 20 лист. 2003 р. № 1296-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>.
3. Зинин А.М., Кирсанова Л.З. Криминалистическая фотопортретная экспертиза: Учебное пособие – М., МВД СССР, 1991.

Костенко Марина Володимирівна,

доцент кафедри криміналістики

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого, кандидат

юридичних наук, доцент;

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В КРИМІНАЛІСТИЦІ

Підіймаючи питання важливості інноваційних процесів в криміналістиці та судовій експертизі, необхідно звернути увагу на актуальність та значимість інновацій для вирішення наукових та практичних завдань, що стоять перед криміналістикою. Це означає, що процес проникнення інновацій в криміналістику тягне за собою в наковому плані зміни в її структурі та перегляд існуючих наукових завдань, а в практичному – впровадження інноваційних можливостей безпосередньо в процес розгляду кримінальних правопорушень як засіб боротьби з ними та підвищення розкриття певних небезпечних видів таких правопорушень.

Однією з особливостей криміналістики як науки є генерація знань з різних предметних галузей, тому кардинальні стрімкі зміни в соціальній структурі суспільства, сфері наукових відкриттів, технічних винаходів та принципово нових технологій, не можуть залишатися поза увагою науковців-криміналістів.

Криміналістика серед інших юридичних наук стоїть на передньому краю боротьби зі злочинністю, тому й в питаннях застосування інновацій виходить на перший рівень. Особливості цієї науки (її зв'язки з багатьма юридичними та іншими науками, а також різними сферами життєдіяльності) обумовлюють специфіку використання інноваційних аспектів. Під інноваціями в криміналістиці прийнято вважати впровадження таких компонентів, які відрізняються від раніше використовуваних принципами дії, інтелектуально-технологічними параметрами, методами організації та управління з метою підвищення потенціалу ефективного розкриття злочинів. Ними можуть бути кардинально нові підходи та стратегії розслідування, або